

گفتگو با

مدیر کل بهداشت و سلامت
مرکز خدمات حوزه های علمیه

- بیماران خاص و صعب العلاج
- سلامت در آیات و روایات
- پزشکی خانواده
- جوانی جمعیت
- طب سنتی
- رویدادها

گفتگو با دکتر اعتماد

مدیر کل دفتر مدیریت
بیماری های غیر واگیر
وزارت بهداشت

- اختلالات تیروئید
- طب سنتی و تیروئید
- تأثیر اختلالات تیروئید بر سلامت روان
- معرفی در مانگاه غدد و متابولیسم ولیعصر

مسئله‌ی سلامت
جزو مسائل درجه‌ی یک هر کشوری است

فهرست مطالب

- ۱ سخن آغازین
- ۲ آیا می دانید؟
- ۴ پزشکی خانواده
موضوع ماه:
- ۶ تیروئید
- ۹ اخبار ماه
- ۱۰ طب سنتی
- ۱۲ گفتگو
- ۲۰ سلامت روان و اختلالات تیروئیدی
- ۲۲ آشنایی با مراکز درمانی
- ۲۴ معرفی کتاب
- ۲۵ بیماران خاص و صعب‌العلاج (گفتگو)
- ۱۲ رویدادها
- ۱۳ جوانی جمعیت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مرکز خدمات حوزه های علمیه
معاونت سلامت و بیمه ها
اداره کل بهداشت و سلامت

اعضای هیئت تحریریه:

- مهدی مهدوی متین
- محمد علی شریفی
- روح الله طاهری
- یاسر رحیمی
- ابوالقاسم حاجی زاده قمی
- محمد حسین طاهریان
- خانم خادم امیری

مهدی مهدوی متین*

به نام آن که تن را نور جان داد

خرد را سوی دانایی عنان داد

مفتخریم از این که با پیش شماره نشریه «سلام سلامتی» در خدمت جامعه فرهیخته حوزویان معزز هستیم.

از جمله شاخص‌های بهبود کیفیت زندگی، ارتقای سلامت افراد و جامعه است. این مهم عمدتاً با آموزش سلامت محقق می‌شود. آموزش سلامت ابزاری است که موجب تجهیز افراد به دانش‌ها و مهارت‌های لازم می‌گردد تا بتوانند مسایل مرتبط با سلامتی خویش را به نحو شایسته‌ای حل نمایند.

لذا در این نشریه بر آموزش مفاهیم و موضوعات سلامت اهتمام خواهیم داشت. این نشریه در هر شماره، علاوه بر پرداختن به موضوعات گوناگون در حوزه سلامت، بر یک موضوع خاص نیز تحت عنوان «موضوع ماه» متمرکز خواهد شد و آن موضوع خاص را از زوایای گوناگون مورد دقت و بررسی قرار خواهد داد.

از خوانندگان عزیز دعوت می‌شود با ارائه نظرات، پیشنهادات و انتقادات سازنده خود به هیأت تحریریه، در رشد کیفی و محتوایی نشریه سهیم باشند.

از شما دعوت می‌کنم با پیش شماره نشریه «سلام سلامتی» که به همت همکاران اینجانب در اداره کل بهداشت و سلامت مرکز خدمات حوزه‌های علمیه منتشر شده است، همراه شوید.

زنجبیل

مشخصات ظاهری گیاه زنجبیل :

گیاهی چند ساله و دارای ریزوم غده ای ناهموار و منشعب است که از آن ۳ یا ۴ ساقه یک ساله به ارتفاع حدود ۳۰ سانتی متر در هر سال خارج می شود به طوری که مجموعاً به گیاه ظاهری شبیه نی می بخشد.

برگ های گیاه متناوب، دراز، نوک تیز و دارای یک دمبرگ اصلی مشخص، واقع در بین رگبرگ های فرعی متعدد است. پهنک برگ آن به غلاف بزرگ و شکافداری منتهی می شود که قسمت زیادی از ساقه را فرا می گیرد. ساقه گلدار گیاه که مستقیماً از ریزوم خارج می شود در انتها به گل هایی مجتمع به صورت سمبله ختم می شود که از فلس های نازک پوشیده شده است. رنگ گل ها مایل به زرد و منقوش به لکه هایی به رنگ قهوه ای است.

میوه اش پوشینه و محتوی دانه های متعدد تیره رنگ با بوی مطبوع است.

موارد مصرف:

کاربرد رسمی: سوءهاضمه، بی اشتهاپی، جلوگیری از تهوع و استفراغ ناشی از بیماری مسافرت، دریازدگی، پس از اعمال جراحی و بارداری.

کاربرد غیر رسمی: در طب مردمی به عنوان قابض، ضد نفخ و خلط آور مصرف می شده است. در طب چینی برای درمان سرماخوردگی، تهوع، استفراغ و تنگی نفس به کار می رفته است. در طب هندی نیز برای بی اشتهاپی عصبی، مشکلات هاضمه و التهاب حلق به کار می رود.

کاربرد در طب سنتی: به نام زنجبیل شناخته می شده است. طبیعت آن گرم و خشک است. مقوی هاضمه، باز کننده انسدادهای کبد، افزایش دهنده قوای جنسی، ملین، مقوی حافظه، کبد و معده است. بادشکن می باشد، گرمی بخش، تحلیل برنده بادهای غلیظ معده و روده ه است، خشک کننده رطوبات و بلغم است. جهت اخراج خلط غلیظ به کار می رود. مواد غلیظ را لطیف می گرداند. جهت انسداد کبدی ناشی از سرما یا رطوبت مفید است مضر حلق می باشد و مصلح آن عسل و روغن بادام است.

نحوه آماده سازی برای مصرف:

و بنابراین می تواند منجر به ایجاد زخم معده شود. بنابراین مقادیر بیش از این مقدار با معده خالی مصرف نشود. همچنین در برخی بیماران حساس التهاب پوستی در اثر تماس با گیاه بروز کرده است. دوز های بسیار زیاد می تواند منجر به سرکوب سیستم عصبی مرکزی و آریتمی قلبی شود. مصرف گیاه در اطفال زیر ۶ سال توصیه نمی شود.

موارد منع مصرف:

به دلیل اثر صفرا آوری در صورت وجود سنگ های صفراوی نباید مصرف شود (مگر در صورت مشورت با پزشک). به دلیل امکان مهار سنتز ترومبوکسان در بیمارانی که خطر خونریزی دارند نباید بکار رود. همچنین برخی منابع مصرف آن در دوران بارداری و شیردهی را ممنوع اعلام کرده اند. با این حال با مصرف گیاه در تهوع های صبحگاهی خانم های باردار تا کنون مشکلی در مورد جنین یا مادر گزارش نشده است.

برای تهیه دم کرده، بر روی نیم تا یک گرم از ریزوم خرد شده (یک قاشق چایخوری از آن حدود ۳ گرم است) آب جوش ریخته و پس از ۵ دقیقه مصرف می شود.

مصرف در بارداری:

برای تهوع ناشی از بارداری به کار رفته است. مطالعات انجام گرفته روی مادران باردار و نوزادان متولد شده نشان از عدم بروز عوارض تراتوژن دارد.

تداخلات دارویی:

در تئوری، به علت اثر ضد پلاکت، زنجبیل در صورت مصرف همزمان با داروهای ضدپلاکت، ضدانعقاد، هپارین و داروهای مشابه خطر خونریزی وجود دارد.

عوارض ناخواسته:

در مقادیر درمانی و طول مدت مصرف کوتاه عارضه ناخواسته مهمی گزارش نشده است. وارض بروز کرده شامل مشکلات خفیف گوارشی مثل نفخ و سوزش سردل بوده است.

گزارش شده که مصرف مقادیر بیش از ۶ گرم می تواند منجر به لایه برداری از سطح اپیتلیوم معده شده است

آشنایی با نظام سلامت

پزشک خانواده: پزشکی است که حداقل دارای مدرک دکتری حرفه‌ای پزشکی و مجوز معتبر فعالیت حرفه‌ای پزشکی در محل ارائه خدمت باشد. پزشک خانواده، در نخستین سطح خدمات، عهده‌دار ارائه و مدیریت خدمات سلامتی سطح اول است.

مسئولیت‌های پزشک خانواده: پزشک خانواده مسئولیت دارد خدمات سلامت را در محدوده بسته‌ی خدمات تعریف شده؛ بدون تبعیض سنی، جنسی، ویژگی‌های اقتصادی اجتماعی و ریسک بیماری در اختیار فرد، خانواده، جمعیت و جامعه‌ی تحت پوشش خود قرار دهد.

تامین جامعیت خدمات، تداوم خدمات، مدیریت سلامت، تحقیق، و هماهنگی با سایر بخش‌ها و نیز مدیریت و نظارت بر عملکرد تیم سلامت تحت سرپرستی خود نیز از دیگر مسئولیت‌های پزشک خانواده است.

تیم سلامت: گروهی از صاحبان دانش و مهارت در حوزه خدمات بهداشتی درمانی یا توانبخشی که بسته‌ی خدمات سطح اول را در اختیار فرد، خانواده و جامعه تعریف شده قرار می‌دهند و مسئولیت آنان با پزشک خانواده است. کلیه افراد جامعه برای دریافت خدمات بهداشتی و درمانی باید از طریق این تیم وارد زنجیره ارائه خدمات سلامت شوند در غیر اینصورت موظفند صد در صد هزینه‌های درمانی مربوط را شخصاً پرداخت نمایند و ترکیب این تیم متناسب با برنامه‌های سلامت کشوری توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین می‌گردد.

نظام ارجاع: ارجاع مجموعه فرایندهایی است که مسیر حرکت و ارتباط فرد را در سطوح سه گانه برای دریافت خدمات مورد نیاز به منظور تامین جامعیت و تداوم خدمات سلامت تعیین می‌کند.

پزشک جانشین: هر پزشک خانواده در هنگام عقد قرارداد باید پزشک خانواده دیگری را به عنوان جانشین خویش معرفی کند تا در شرایط خاص به جای او مراجعان تحت پوشش را پذیرفته و خدمات سلامتی لازم را برابر دستورالعمل به ایشان ارائه دهد. پزشک جانشین باید از بین پزشکان خانواده همان محله معرفی شود. در صورت نبود پزشک واجد شرایط در همان محله با کسب موافقت ستاد عملیاتی شهرستان پزشک جانشین می تواند از بین پزشکان خانواده محله مجاور براساس این دستورالعمل انتخاب گردد.

سطح بندی خدمات

سطح یک: شامل پایگاه پزشک خانواده می باشد که مطب تطابق یافته پزشک عمومی از نظر استاندارد فضا، نیروی انسانی، محتوای خدمت، تجهیزات، ساعت کار و مرکز بهداشتی درمانی مجری برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع است (محل استقرار پزشک خانواده مسئول و قسمت بهداشت عمومی تیم سلامت مثل کاردان/کارشناس بهداشت محیط، مبارزه با بیماریها و ... و پایگاه پزشک خانواده ضمیمه بوده) که به طور معمول در جایی نزدیک به محل زندگی مردم (جمعیت تحت پوشش) قرار دارد.

سطح دو: واحدی تخصصی در نظام سلامت که خدمات درمانی و توانبخشی تخصصی سرپایی یا بستری را در اختیار ارجاع شدگان از سطح یک قرار می دهد و سپس پزشک خانواده ی ارجاع کننده را از نتیجه کار خویش مطلع می سازد. خدمات تخصصی سرپایی، خدمات بستری، تجویز دارو و دیگر محصولات پزشکی و درخواست انجام خدمات پاراکلینیک از فعالیت های این سطح است.

سطح سه: شامل خدمات درمانی و توانبخشی فوق تخصصی سرپایی یا بستری، تأمین دارو و دیگر اقلام پزشکی و خدمات پاراکلینیک می باشد. بازخورد خدمات این سطح در اختیار سطح ارجاع کننده و پزشک خانواده وی قرار می گیرد.

تیروئید

و نیز بر اساس شدت کمبود آن عوارض و تغییرات حاصله را تحت عنوان اختلالات ناشی از کمبود ید تقسیم بندی می کنند.

علت کم کاری تیروئید و عوارض آن

هدف اصلی تیروئید، تنظیم سوخت و ساز بدن است که اگر نتواند این کار را به درستی انجام دهد طبیعتاً سوخت و ساز بدن دچار مشکل می شود که این حالت را کم کاری تیروئید می گویند؛ بدین معنا که کار تیروئید، کم شده است. هنگامی که ید وجود نداشته باشد مواد ساخته نمی شوند و کم کاری تیروئید اتفاق می افتد. کمبود روی نیز در کم کاری تیروئید موثر است.

کم کاری خفیف تیروئید عوارضی ندارد اما در موارد شدید، عواقب جدی دارد. به طور مثال، در کودکان و نوزادان منجر به عقب ماندگی ذهنی می شود. در بزرگسالان سبب افزایش وزن، خواب آلودگی شده و حتی می تواند تا نارسایی قلبی پیش برود.

غده تیروئید که در ناحیه جلو گردن واقع شده یکی از مهم ترین غدد درون ریز بدن است که با تولید هورمون های تیروئید سوخت و ساز بدن را کنترل می کند. بیماریهای متعددی که در این غده بروز می کنند باعث اختلال در عملکرد آن گردیده و منجر به بروز علائم و نشانه های بالینی متعدد می شوند.

محل قرار گیری غده تیروئید در ناحیه جلو گردن

هورمونهای تیروئید در تنظیم متابولیسم بیشتر سلول های بدن و همچنین در رشد و نمو فیزیکی و تکامل سیستم عصبی انسان و حیوانات نقش حیاتی دارند. اهمیت بیولوژیکی ید شرکت در ساختمان هورمون های تیروئید است. کمبود ید عملکرد تیروئید را دچار اختلال نموده و بر حسب اینکه این کمبود در چه زمانی حاصل شود

رشد کم که باعث قد کوتاه می‌شود بلوغ دیررس رشد ذهنی کم	کودکان و نوجوانان
زردی، زرد شدن پوست و سفیدی چشم‌ها - زبان بزرگ و بیرون زده مشکل و اختلال در نفس کشیدن - گریه‌های خشک و با صدای کلفت و خش دار - بیرون زدگی ناف - یبوست - شل شدن عضلات و بدن وارفته - خواب بیش از حد	نوزادان
خشن شدن صدای مادر - از دست دادن قدرت تمرکز و گیجی مادر ایجاد یبوست - منقبض شدن عضلات بدن - افزایش وزن غیر طبیعی بروز مشکلات خواب - خستگی مفرط در بارداری خشک شدن پوست - ورم صورت و افتادگی پلک چشم کند شدن ضربان قلب و نبض - درد مفاصل و ضعف عضلات	دوران بارداری
صدای خش دار و کلفت - ضعف عضلانی - افزایش کلسترول خون خشکی پوست - افزایش وزن - صورت پف کرده و ورم کرده کاهش سرعت ضربان قلب - افسردگی - اختلال حافظه خشکی و ورم در مفاصل - نازک شدن موها خستگی - عدم تحمل سرما - یبوست درد، حساسیت و خشکی عضلات بزرگ شدن غده‌ی تیروئید	بزرگسالان

علائم
کم کاری
تیروئید

علائم پرکاری تیروئید

تپش قلب و بالا رفتن سرعت ضربان قلب - کاهش وزن
احساس لرزش و اضطراب - افزایش اشتها - تغییرات بینایی
اسهال، سندروم روده تحریک پذیر - پوست نازک، گرم و مرطوب
اختلالات خواب - عدم تحمل گرما و تعریق غیر طبیعی
ورم یا برآمدگی گردن در محلی که غده تیروئید قرار دارد
تغییر جنس، نازک شدن و ریزش مو
ورم و بیرون زدگی چشم ها

بیماری های غده تیروئید

کم کاری تیروئید
پرکاری تیروئید
گواتر
توده های تیروئید
سرطان غده تیروئید
تیروئیدیت یا التهاب غده تیروئید

رئیس اداره غدد و متابولیک وزارت بهداشت، از غربالگری تیروئید ۲۱ میلیون نوزاد و کودک، و درمان ۶۰ هزار بیمار طی ۱۸ سال اجرای برنامه کشوری غربالگری بیماری کم کاری تیروئید خبر داد.

شهین یاراحمدی گفت: برنامه کشوری غربالگری بیماری کم کاری تیروئید نوزادان یکی از مهم ترین و موفق ترین برنامه‌های سلامت است که در کشور اجرا می‌شود.

**غربالگری
۲۱ میلیون نوزاد
در طول ۱۸ سال**

معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی از دبیل گفت: کم کاری تیروئید نوزادان در صورت عدم تشخیص به هنگام و یا درمان نامناسب، می‌تواند موجب بروز عقب ماندگی شدید و اختلال در رشد کودک شود.

محمد جعفرزاده خاطر نشان کرد: امیدواریم با افزایش آگاهی مردم در خصوص تیروئید و همچنین غربالگری و شناسایی زود هنگام اختلالات آن، از بروز عوارض این بیماری پیشگیری و گامی مؤثر در افزایش سلامت عموم مردم عزیز برداشته شود.

**عقب ماندگی ذهنی،
خطرناک ترین عارضه
کم کاری تیروئید**

دکتر شهین یاراحمدی: سرطان تیروئید شایع ترین بدخیمی غدد درون ریز در دنیا است، میزان بروز سرطان تیروئید سریع تر از هر بدخیمی دیگری در سال‌های اخیر افزایش داشته است. میانگین شیوع سرطان تیروئید به تفکیک سال نشان می‌دهد که شیوع سرطان تیروئید سیر افزایشی به ویژه از سال ۲۰۰۲ داشته است. شیوع در هر دو جنس افزایش یافته ولی در زنان بسیار شایع تر از مردان است.

۴ استان رکورد دار شیوع سرطان تیروئید

بالاترین میزان شیوع سرطان تیروئید به ترتیب در استان‌های اصفهان با میانگین شیوع ۴٫۳ در هر صد هزار نفر، یزد با میانگین شیوع ۴٫۱ در هر صد هزار نفر، تهران با میانگین شیوع ۴ در هر صد هزار نفر و قزوین با میانگین شیوع ۳٫۱ در هر صد هزار نفر است.

طب سنتی و تیروئید

طب سنتی و تیروئید

رویکرد طب سنتی در مقابله با اختلالات تیروئید به پیشگیری و درمان خلاصه می‌گردد.

پیشگیری: مهمترین راهکار طب سنتی برای پیشگیری از ابتلا به بیماری اختلالات تیروئید، اصلاح سبک زندگی است که با رعایت رژیم غذایی سالم، ورزش و ایجاد احساس آرامش درونی اتفاق می‌افتد.

درمان:

۱۱ روش برای درمان گیاهی اختلالات تیروئید

۱- **روغن نارگیل:** روغن نارگیل دارای درصد بالای چربی اشباع شده (سالم) است. با استفاده از ترکیب مناسب ورزش و رژیم غذایی متعادل و مناسب، روغن نارگیل می‌تواند برای غدد تیروئید مفید باشد.

۲- **سرکه سیب:** برای درمان اختلالات تیروئید سرکه سیب را می‌توان همراه با عسل به آب اضافه و هر روز صبح مصرف کرد.

۳- **زنجبیل:** زنجبیل سرشار از مواد معدنی ضروری مانند پتاسیم و منیزیم است و به مبارزه با التهاب، یکی از علائم اصلی بیماری‌های تیروئید کمک می‌کند.

۴- **ویتامین ب:** ویتامین ب به ویژه در کمک به افراد مبتلا به کم کاری تیروئید بسیار موثر است. گنجاندن تخم مرغ، گوشت، ماهی، حبوبات و شیر در رژیم غذایی روزانه ممکن است به یک منبع ثابت ویتامین ب ۱۲ کمک کند. از آنجا که رژیم غذایی قادر به تامین نیازهای روزانه نیست، مصرف مکمل‌ها به این بیماران کمک می‌کند.

۵- **ویتامین دی:** کمبود ویتامین دی می‌تواند منجر به بیماری‌های تیروئید شود. برخورداری روزانه ۱۵ دقیقه از نور آفتاب هم جذب کلسیم را بهتر میکند و هم باعث بالا رفتن سطح ایمنی بدن می‌گردد. ماهی‌های چرب، لبنیات، آب پرتقال و زده تخم مرغ غنی از ویتامین دی هستند.

عملکرد تیروئید می‌شود.

۹- دانه های کتان: دانه‌های کتان سرشار از اسیدهای چرب مفید برای قلب و تیروئید هستند. آنها به تولید هورمون های تیروئید کمک می‌کنند. دانه‌های کتان سرشار از منیزیم و ویتامین ب ۱۲ هستند که به عملکرد تیروئید کمک بسزایی میکند

۱۰- مکمل های حاوی ید: این مکمل‌ها تعادل ید در بدن را بازیابی و به سلامت تیروئید کمک می‌کنند

۱۱- ورزش منظم: ورزش یکی از مهمترین و نادیده گرفته شده ترین جنبه‌های حفظ عملکرد خوب تیروئید است. ورزش منظم به تعادل هورمونی مناسب کمک کرده و منجر به مدیریت بهتر وزن می‌شود که به مقابله با مشکلات تیروئید کمک می‌کند. تغذیه سالم و ورزش منظم می‌تواند به مبارزه بهتر با مشکلات تیروئید کمک کند.

۶- بادام: بادام منبع خوبی از پروتئین، فیبر و مواد معدنی هستند و همچنین دارای سلنیوم است که ماده مغذی تیروئید است. بادام غنی از منیزیم است که می‌تواند باعث عملکرد مناسب و روان غده تیروئید شود.

۷- محصولات لبنی: شیر، پنیر و ماست برای تیروئید بسیار مفید هستند زیرا مقدار زیادی ید دارند. مصرف محصولات لبنی همچنین به افزایش سطح ویتامین ها کمک می‌کند که به نوبه خود به مشکلات تیروئید کمک می‌کند.

۸- لوبیا: لوبیاغنی از فیبر، پروتئین، مواد معدنی ضروری و ویتامین‌ها هستند. لوبیا سرشار از آنتی اکسیدان و کربوهیدرات های پیچیده است. از آنجا که لوبیا فیبر زیادی نیز دارد، به یبوست کمک می‌کند که یکی از عوارض جانبی کم کاری تیروئید است. ثابت شده است که خوردن حبوبات به طور منظم باعث بهبود

منبع: doctorserita.com

کلینیک طب سنتی دکتر ساریتا

گفتگو با دکتر اعتماد مدیر کل دفتر

مدیریت بیماری های غیر واگیر

درمان و آموزش پزشکی گذاشته شده است. لطفاً بفرمایید که نقش، جایگاه و اقدامات آن وزارت در خصوص بیماری های غیر واگیر به صورت عام و بیماری ها و اختلالات تیروئیدی به صورت خاص چیست؟ آیا این بیماری ها و اختلالات جزء اولویت های وزارت بهداشت قرار دارد؟

در خصوص کنترل بیماری های غیر واگیر طبق توصیه های مراجع ذی صلاح تا سال گذشته چهار بیماری و چهار عامل خطر شناسایی و معرفی شده اند.

مدیریت این چهار بیماری غیر واگیر که جمعاً بیش از ۷۰ درصد بار بیماری ها را شامل می شود در دستور کار دولت ها بوده است. این بیماری ها شامل بیماری های قلبی عروقی، سرطان ها، دیابت و بیماری های مزمن تنفسی می باشند. چهار عامل خطر نیز شامل مصرف دخانیات، غذای ناسالم، مصرف مشروبات الکلی و کمبود فعالیت بدنی بوده است. به مدیریت این بیماری ها و عوامل خطر، راهبرد چهار در چهار گفته میشود، از سال گذشته این

بیماری های غیر واگیر تقریباً عامل سه چهارم مرگ و میرها در سراسر جهان هستند. این بیماری ها در ایران شیوع گسترده ای دارند، به نحوی که بیش از ۸۳ درصد کل مرگ و میرها در کشور را به خود اختصاص می دهند. اختلالات و بیماری های تیروئیدی نیز از دهها عنوان بیماری های غیر واگیر می باشند که در جامعه ایران از شیوع نسبتاً بالایی برخوردار هستند.

. آقای دکتر اعتماد متخصص اپیدمیولوژی و مدیر کل دفتر مدیریت بیماری های غیر واگیر در دفتر کارشان پاسخگوی سؤالات ما بودند که مشروح آن را در ذیل مشاهده می فرمایید.

همان گونه که مستحضرد در سیاست های کلی نظام سلامت که توسط مقام معظم رهبری مدظله العالی ابلاغ شده، تولید نظام سلامت شامل سیاست گذاری های اجرایی، برنامه ریزی های راهبردی، ارزشیابی و نظارت، بر عهده وزارت بهداشت

برای کنترل عوامل خطر باید مداخلات رفتاری صورت بگیرد، این مداخلات رفتاری در سطح کلان جامعه به سختی صورت می‌گیرد.

به همین دلیل در این زمینه نیز کشورها موفق نبوده‌اند. اما با این حال، در اسناد جهانی اشاره شده که در سال پیشین میلادی، ۲۸ کشور در کنترل بیماری‌های غیرواگیر پیش‌تاز بوده‌اند و ایران نیز یکی از این ۲۸ کشور بوده است و در کنترل بیماری‌های غیر واگیر، در سطح جهان موفقیت‌هایی به دست آورده است.

یک نکته‌ای که باید عرض کنم این است که شاید این برنامه به نام یک دفتر تمام شود ولی عملاً این طور نیست، این کار

راهبرد به پنج در پنج تغییر پیدا کرد؛ چرا که به بیماری‌ها، اختلالات سلامت روان و به عوامل خطر، آلودگی هوا اضافه شد.

سیاست دولت در این خصوص این بود که سند ملی کنترل بیماری‌های غیر واگیر را بر اساس توصیه‌های علمی تدوین کرده و تا سال ۱۴۰۴ براساس برنامه عملیاتی که در دستور کار داریم پیش برویم.

در بعضی از جهات، عملکرد خوب بوده ولی در بعضی جهات، دستاوردها محقق نشده است. طبق آخرین گزارشات جهانی، تقریباً تمامی کشورها در کنترل بیماری‌های غیر

واگیر ناموفق بوده‌اند. در این میان می‌توان به دو دلیل اشاره نمود. اولاً تشخیص و درمان این بیماری‌ها هزینه بر است؛ ثانیاً تقریباً تمامی این بیماری‌ها قابل درمان قطعی نیستند مثلاً بیماری دیابت، پرفشاری خون و یا بیماری‌های مزمن تنفسی به ندرت کاملاً درمان می‌شود و معمولاً افراد تا آخر عمر دچار این بیماری‌ها هستند.

مشترکی است با مرکز توسعه شبکه، دفتر بهبود تغذیه و دفتر سلامت و جمعیت خانواده وزارت بهداشت. یعنی اگر اینها نبودند عملاً انجام خدمت امکان پذیر نبود.

جناب‌عالی به عنوان مدیرکل دفتر مدیریت بیماری‌های غیر واگیر بفرمایید که این دفتر چه اقداماتی را در راستای پیشگیری از اختلالات تیروئیدی و به طور کلی مدیریت بیماری‌های تیروئیدی انجام می‌دهد؟

پیشگیری در سطوح مختلف انجام می‌گیرد. در پیشگیری سطح یک یا مقدماتی باید افراد را توانمند کنیم که در مواجهه با بیماری مبتلا نشوند. در پیشگیری سطح دو تشخیص زودرس مطرح است تا یک پنجره طلایی زمانی بابت مداخله درمانی ایجاد شود. این سطح از پیشگیری باعث می‌شود عوارض بیماری را به حداقل برسانیم. در پیشگیری سطح سه ناتوانی‌های ناشی از بیماری را کم‌تر می‌کنیم.

در حوزه کم‌کاری تیروئید، فعالیت ما بیشتر در پیشگیری سطح یک می‌باشد که با کمک دفتر بهبود تغذیه و مرکز سلامت محیط و کار و دفتر سلامت خانواده انجام می‌گیرد. نقش ما این است که نظارت کنیم تا مطمئن شویم که مردم به ویژه مادران باردار به میزان کافی ید دریافت می‌کنند. مرکز سلامت محیط و کار نظارت می‌کند که نمک تولیدی به اندازه کافی ید داشته باشد. دفتر بهبود تغذیه سفره مردم را رصد می‌کند که نمک به میزان لازم استفاده بشود. دفتر سلامت خانواده در خصوص غربالگری تیروئید به مادران آموزش می‌دهد که به موقع برای غربالگری مراجعه کنند.

روند شیوع و بروز بیماری‌ها و اختلالات تیروئیدی در کشور افزایشی است یا کاهش‌ی؟ آیا اطلاعات جامعی از بیماران تیروئیدی وجود دارد و در جایی ثبت می‌شود؟

بله اطلاعاتی جامع وجود دارد، که از طریق کد ملی اشخاص اطلاعات آنها از جمله سن،

ایجاد این مسئله می‌شود. ضمناً در برخی مواد غذایی ید موجود است ولی مقدار آن خیلی کم است. در خصوص مصرف نمک باید توجه داشت بیشتر از حد مجاز توصیه شده مصرف نگردد چون باعث عوارض جبران ناپذیری می‌گردد

میزان توصیه شده مصرف نمک حداکثر پنج گرم در روز است

کم کاری تیروئید برای نظام سلامت کشور در حال حاضر به خاطر تشخیص زودرس و درمان به موقع چالشی ایجاد نمی‌کند و در واقع عارضه بلند مدتی بر سلامتی کشور ندارد. در دانشگاه‌های علوم پزشکی هر استان متخصصین اطفال دوره دیده و منتخب که بعضی از ایشان فوق تخصص غدد اطفال هستند مشغول به فعالیت می‌باشند. ضمناً تجهیزات تشخیص و داروهای اختلالات تیروئید، ارزان و تحت پوشش بیمه می‌باشند و در خصوص بیماری‌های تیروئید زنجیره خدمت کامل است.

وضعیت بیماری، آدرس، مراحل درمان و غیره ... در دسترس هستند، اما به علت محرمانه بودن اطلاعات نمی‌توانیم آنرا منتشر نماییم. گزارشی که از نمونه‌گیری‌های انجام شده در ده سال اخیر به عمل آمده نشان از ثبات بروز بیماری‌ها و اختلالات تیروئید دارد. در مواردی روند کاهشی است اما بسیار ناچیز است. مثلاً ۱۰ سال پیش از هر ۳۰۰ نوزاد یک نفر مشکوک بود که در سال جاری از بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ نوزاد یک مورد مشکوک داریم. یکی از دلایل عدم کاهش چشمگیر بروز این بیماری‌ها به عدم حمایت و عدم تخصیص یارانه به کارخانه‌های تولید نمک بازمی‌گردد که باعث زیاد شدن نمک‌های تقلبی در بازار گشته و گزارش‌ها و تحقیقاتی که انجام شده این مسئله را تایید می‌کند

کم کاری تیروئید فقط بخاطر کمبود ید نیست. بعضی از مواد و سموم، بعضی از مشکلات مادرزادی و بعضی از داروهای که مادر به خاطر بیماری‌های مختلف مصرف می‌کند نیز باعث

به طور خاص، ارائه خدمات آموزشی در خصوص بیماری‌ها و اختلالات تیروئیدی به عموم جامعه و به بیماران تیروئیدی به چه میزان و به چه نحوی صورت می‌گیرد؟

به نظر بنده یکی از نقاط ضعف ما همین مسئله است. در خصوص آموزش و اطلاع رسانی ما با چالش‌هایی مواجه هستیم. دوران بسته‌های آموزشی کاغذی و فیزیکی گذشته و همچنین ما مجاز به استفاده از بسترهای مجازی که منابع شان خارجی هستند نیستیم و آنهایی هم که داخلی هستند مخاطب‌های خاص خودشان را دارند. به دلیل هزینه بالا قادر به استفاده از ظرفیت رسانه ملی نیز نیستیم. البته در خصوص آگاهی بخشی به مادران باردار کاملاً فعال هستیم. دفاتر آموزش و ارتقای سلامت، بهبود تغذیه جامعه و جمعیت و خانواده نیز عهده‌دار این آموزش‌ها هستند و این آموزش‌ها جزء برنامه های آموزشی موظفشان بوده و در دستورالعمل این

دفاتر قید شده و حتی پیمایش‌هایی هم به صورت سالانه انجام می‌گیرد و میزان ید بدن خانم‌های باردار و دانش آموزان اندازه‌گیری می‌شود.

در خصوص غربالگری تیروئید در نوزادان تأکید زیادی صورت می‌گیرد. لطفاً دلایل این موضوع را بیان کنید و بفرمایید که این غربالگری باید در چه زمانی انجام شود و مخاطرات عدم انجام آن چیست؟

از ۱۸ سال پیش غربالگری تیروئید نوزادان شروع شد، این غربالگری از روز سوم تا پنجم تولد نوزاد، از پاشنه پا انجام می‌گیرد و بر مبنای پیشگیری سطح دو می‌باشد. الآن در کشور غربالگری نوزادان برای کم کاری تیروئید پوشش ۱۰۰ درصدی دارد و می‌توانیم بگوییم که نوزادانی که اختلال کم کاری تیروئید دارند بالای ۹۰ درصد درمان می‌شوند که این درمان باید بلافاصله بعد از تشخیص شروع شده و دارو تجویز گردد و در صورت عدم انجام این درمان، منجر به عقب ماندگی ذهنی در نوزاد می‌شود.

علیرغم این که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی متولی سلامت جامعه است، لیکن بخش عمده‌ای از اقدامات در خصوص سلامت جامعه نیاز به مشارکت سایر بخش‌ها دارد. شما چه نقش یا نقش‌هایی را برای نهادها، سازمان‌ها و تشکیلات خارج از وزارت بهداشت در زمینه پیشگیری و مقابله با بیماری‌ها و اختلالات تیروئیدی قائل هستید؟

چون کم کاری تیروئید مهم ترین اختلال تیروئید به حساب می آید به صورت خاص در خصوص کم کاری تیروئید عرض کنم که توقع

مطالعاتی که در آن زمان، در فاز مقدماتی انجام شده، نشان داده است که به ازای هر یک ریال که در غربالگری هزینه می‌شود به صورت میانگین ۴۰ ریال صرفه جویی منابع رخ می‌دهد؛ در حالی که طی تحقیقاتی که اخیراً صورت گرفته در غربالگری تیروئید از یک به ۲۷ تا یک به ۶۰ صرفه جویی منابع رخ می‌دهد و هیچ چیزی به صرفه‌تر، اخلاقی‌تر و اقتصادی‌تر از غربالگری در این دوران نیست.

سوخت و ساز بدن توسط هورمون‌هایی که غده تیروئید تولید می‌کند انجام می‌شود. بیشترین رشد مغز در سال اول زندگی نوزاد صورت می‌گیرد و از آنجایی که هورمون های تیروئید تنظیم کننده سرعت سوخت و ساز هستند کمبود این هورمون‌ها باعث اختلال در تکامل، و رشد مغز و در نتیجه عقب ماندگی ذهنی نوزاد می‌گردد. بنابراین لازم و ضروری است که غربالگری به موقع انجام شود.

ما از وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت و معدن و تجارت، در خصوص تولید نمک ید دار این است که هم حمایت کنند و هم روی شبکه توزیع نظارت داشته باشند که نمک ید دار به سفره مردم برسد.

به جز کم کاری تیروئید ما مواجه هستیم با سرطان تیروئید که خیلی جای نگرانی ندارد چون معمولا با دارو درمان می شود و اگر نیاز به عمل جراحی و نمونه برداری باشد توسط جراحان عمومی و تخصصی این عمل ها انجام می گیرد. اما وظیفه ما این است که سرطان تیروئید را رصد کنیم چون جزء ده سرطان اول کشور هست که این رصد و پیگیری به صورت مستمر انجام میگیرد و خوشبختانه در کشور امکان تشخیص این بیماری وجود دارد و مشکلاتی که در مورد سرطان های دیگر داریم، در خصوص سرطان تیروئید نداریم چون که هم تشخیص و درمان این بیماری ساده می باشد. و نیاز به وسایل و تجهیزات گران قیمت ندارد و هم نیاز به تخصص خاص ندارد

و با یک عکس برداری و نمونه برداری ساده تشخیص انجام میگرد و اگر نیاز به جراحی داشته باشند از جراح عمومی تا جراح فوق تخصص از عهده این عمل بر می آیند. بنابراین وظیفه ماست که تلاش کنیم این سرطان به وقوع نپیوندد، ولی در تشخیص و درمان مشکلی نداریم و خدمات درمانی در دسترس همه می باشد.

اگر بخواهیم به نقش عموم مردم در زمینه پیشگیری از بیماری ها و اختلالات تیروئیدی و به طور کلی پیشگیری از تمامی بیماری ها بپردازیم، شاید مهم ترین موضوع، اصلاح سبک زندگی باشد. نظر جناب عالی در این زمینه چیست؟

اجازه دهید سبک زندگی را با دو رویکرد پیش ببریم. یک رویکرد تشویقی است و یک رویکرد سلبی، رویکرد تشویقی یعنی این که اطلاع رسانی شود که مردم در تهیه نمک دقت کنند و از نمک تقلبی استفاده نکنند

در پایان از دیدگاه شما به عنوان یکی از مدیران نظام سلامت کشور، بزرگترین چالش مربوط به بیماری ها و اختلالات تیروئیدی در کشور چیست؟

استناد می‌کنم به این سخن مقام معظم رهبری که فرموده‌اند کاری کنید بیمار جز درد و رنج بیماری‌اش، ناراحتی دیگری نداشته باشد. هنوز در حوزه دسترسی مردم به دارو و مخصوصاً بعضی از داروهای شیمی درمانی و تجهیزات رادیوتراپی و مراکز درمانی کم و کاستی‌هایی وجود دارد. هزینه‌های درمان در برخی بیماری‌ها بالاست اما در تشخیص کم کاری تیروئید چالش جدی در حوزه سلامت وجود ندارد. البته در خصوص سرطان تیروئید چالش‌هایی داریم که در حال پیگیری و رفع این کاستی‌ها هستیم.

مصاحبه کننده: محمد علی شریفی

رئیس اداره آموزش و ارتقای سلامت

مرکز خدمات حوزه های علمیه

مثلاً از فروشگاه‌های معتبر که دارای مجوز بهداشت می‌باشند تهیه شود. چون این فروشگاه‌ها مستقیماً تحت نظارت وزارت بهداشت هستند. نکته مهم اینکه از نمک دریا به عنوان نمک سفره استفاده نشود و نمک دریا را جایگزین نمک ید دار نکنند، چون به اندازه کافی در نمک دریا ید وجود ندارد و اگر وجود داشت نمک را غنی‌سازی نمی‌کردند.

در برنامه غذایی تنها مصرف میوه
جات و سبزیجات تازه گنجانده شود در
ضمن از مصرف ماهی غافل نشوید

در رویکرد سلبی هم باید در خصوص عوامل خطر مثل مصرف دخانیات، مصرف غذاهای ناسالم و عدم انجام فعالیت‌های بدنی مناسب هشدار داده شود. فعالیت فیزیکی باید به صورت روزانه باشد و مصرف میوه و سبزیجات حتماً در برنامه غذایی روزانه افراد گنجانده شود و البته مصرف غذاهای دریایی که با توجه به هزینه‌های بالا و عدم دسترسی در برخی مناطق، مصرفش در کشور ما کم است.

اثر اختلالات تیروئید بر سلامت روان

خانم خادم امیری *

در افراد مبتلا به پرکاری تیروئید (هیپرتیروئیدیسم) دیده می‌شود، اما افراد با تیروئید کم کار (هیپوتیروئیدی)، بیشتر مبتلا به بیماری چشمی تیروئید یا سرطان تیروئید می‌شوند. بیماری تیروئید روی خلق و خوی شما تاثیر می‌گذارد و در کل باعث ایجاد اضطراب یا افسردگی می‌شود. به طور کلی، هرچه بیماری های تیروئید شدیدتر باشند، شدت تغییرات روحی و روانی شدیدتر خواهد بود. هر نوع اختلال تیروئیدی که داشته باشید باعث می‌شود نسبت به قبل احساساتی‌تر شوید یا ممکن است متوجه شوید که خلق و خوی شما تغییر کرده است که غالباً این تغییرات سریع و غیرقابل پیش بینی هستند. توجه به مسائل روانی نظیر اضطراب و افسردگی ناشی از مشکلات تیروئید ضروری است. اما چون موارد عدم آگاهی از این بیماری در افراد شایع است و از ابتلای خود به پرکاری یا کم کاری تیروئید بی‌خبرند توصیه به انجام تست خونی بررسی عملکرد تیروئید می‌شود.

سلامت روان امری چند لایه است و عوامل مختلفی می‌تواند موثر بر آن باشد، یکی از علل مهم آن غدد و هورمون های بدن می‌باشد که در این چکیده به صورت خلاصه اثر اختلالات تیروئید بر سلامت روان بیان می‌شود.

غده تیروئید و هورمون های آن نقش بسیار مهم و کاربردی در بدن دارند و مثل هر عضو دیگری بهم خوردن تعادل و اختلال عملکرد آن می‌تواند طیف گسترده ای از علائم از جمله موارد آسیب زنده به سلامت روان را ایجاد کند.

عوارض روانی تیروئید: نشانه های عاطفی و روانی ناشی از مشکلات تیروئید

پرکاری تیروئید نوعی بیماری است که به دلیل فعالیت بیش از حد غده تیروئید و ترشح بیش از حد هورمون تیروئید ایجاد می‌شود. علاوه بر علائم فیزیکی (جسمی)، پرکاری تیروئید موجب بروز نشانه های روحی و روانی نیز می‌شود. این بخصوص

تیروئید احساس شما بهتر می‌شود. یکی از بهترین روش‌های کنترل استرس، صرف زمان برای فعالیتی است که از آن لذت می‌برید. این فعالیت‌ها می‌توانند ساده مانند حمام کردن، پیاده روی بعد از شام یا تماشای یک فیلم خنده دار باشند. تعیین محدودیت زمانی هم کمک کننده است، البته طوری که با آرامش بتوانید آن را انجام دهید.

خوردن غذاهای سالم، خواب به اندازه کافی، ورزش کردن، ماساژدرمانی و گذراندن اوقات با دوستان و آشنایان نیز در بهبود عوارض ناشی از اختلالات تیروئید بسیار ثمر بخش است.

* مشاور کودک و نوجوان / رفتار درمانگر خانواده

مقابله با افسردگی ناشی از اختلالات تیروئید

وقتی شروع به مصرف دارو می‌کنید، علائم افسردگی کاهش پیدا می‌کند. با این حال، اگر شما در رابطه با احساسات خود، خوردن یا خوابیدن دچار مشکل شده‌اید، صحبت کردن با یک متخصص بهداشت روان به شما کمک می‌کند احساس بهتری داشته باشید. درمانگر به شما نشان می‌دهد که چگونه از پس مسائل احساسی بربیایید و اهدافی برای خودتان تعیین کنید و به آنها برسید. گفتن این نگرانی‌ها بهتر از این است که آنها را نگه‌دارید.

مقابله با استرس ناشی از اختلالات تیروئید

داشتن یک بیماری مزمن موجب ایجاد استرس برای فرد می‌شود، حتی اگر مانند کم کاری تیروئید قابل کنترل باشد. درنهایت می‌توان گفت روند بیماری امیدوار کننده است؛ زیرا با مصرف جایگزین هورمون

مجتمع بیمارستان امام خمینی تهران : این بیمارستان در سال ۱۳۱۵ در زمینی به مساحت ۲۳۵،۵۱۹ مترمربع احداث گردید این بیمارستان و زیرمجموعه‌هایش در انتهای بلوار کشاورز تهران واقع است

بیمارستان امام خمینی یک بیمارستان آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی تهران است. ساختمان اصلی این مجموعه بیمارستان از قدیمی‌ترین بیمارستان‌های ایران است که به سبک امروزی ساخته شده است و از لحاظ اقدامات درمانی بزرگ‌ترین بیمارستان غرب آسیا می‌باشد. این مجموعه شامل بیمارستان امام خمینی، بیمارستان ولیعصر، انسیتیتو کنسر، مرکز تصویربرداری و مجتمع درمانگاهی و اورژانس می‌باشد

در سال ۱۳۵۴، مجتمع بیمارستانی ولی عصر(عج) نیز به آن اضافه گشت. در همان سال بخش غدد و متابولیسم در بیمارستان ولیعصر (عج) راه اندازی گردید. این بخش طیف گسترده‌ای از بیماران رشته غدد درون ریز را در بر می‌گیرد. در طبقه ۵ بیمارستان ولیعصر(عج) بخش غدد مجتمع بیمارستانی امام خمینی(ره) قرار دارد. بخش غدد شامل ۱۵ تخت و یک کلاس و یک آزمایشگاه مجهز می‌باشد.

معرفی درمانگاه غدد و متابولیسم :

در این درمانگاه خدماتی در راستای پیشگیری و مداوای بیماریهای مربوط به غدد و متابولیسم از جمله: دیابت، کم کاری تیروئید، گواتر، هیرسوتیسم، اختلال رشد، اختلال چربی خون، توده تیروئید، پوکی استخوان و پرکاری تیروئید ارائه می‌گردد.

معرفی اعضا هیات علمی

بخش غدد و متابولیسم

دکتر منوچهر خان نخبوانی (رئیس درمانگاه)، استاد
 دکتر علیرضا استقامتی، استاد
 دکتر فاطمه اصفهانیان، دانشیار
 دکتر نوشین شیرزاد، دانشیار
 دکتر جواد بهجتی، استادیار
 دکتر صغری ربیع زاده، دانشیار
 دکتر محبوبه همت آبادی، دانشیار

خدمات درمانی ارائه شده توسط

بخش غدد و متابولیسم

بررسی تست های عملکرد تیروئید
 تست قند خون در دیابت و بارداری
 تست های عملکرد هیپوفیز (کم کاری و پرکاری)
 تفسیر چربی خون بالا
 تست های بررسی فشار خون ثانویه
 انجام آزمایشات روتین اختصاصی غدد
 کورتیزول صبحگاهی ، تست های تشخیصی کوشینگ
 چک قند خون بیمار توسط دستگاه گلوکومتر
 معاینه پای دیابتی و تست مونوفیلامان

برنامه درمانگاه های بخش غدد و متابولیسم بیمارستان ولیعصر (عج)

۱- درمانگاه تیروئید آقای دکتر بهجتی ، خانم دکتر شیرزاد - خانم دکتر ربیع زاده	یکشنبه
۲- درمانگاه دیابت آقای دکتر نخبوانی ، آقای دکتر استقامتی - خانم دکتر همت آبادی	
۱- درمانگاه هیپوفیز ، گناد ، آدرنال آقای دکتر بهجتی ، خانم دکتر اصفهانیان ، خانم دکتر همت آبادی خانم دکتر شیرزاد - خانم دکتر ربیع زاده	سه شنبه
۲- درمانگاه کلسیم و متابولیک استخوان اولین سه شنبه هر ماه : خانم دکتر همت آبادی دومین سه شنبه هر ماه : خانم دکتر اصفهانیان سومین سه شنبه هر ماه : آقای دکتر بهجتی چهارمین سه شنبه هر ماه : آقای دکتر نخبوانی - خانم دکتر ربیع زاده پنجمین سه شنبه هر ماه : خانم دکتر شیرزاد	
۱- درمانگاه تیروئید آقای دکتر بهجتی ، خانم دکتر اصفهانیان ، خانم دکتر همت آبادی ، خانم دکتر شیرزاد	چهارشنبه
۲- درمانگاه دیابت آقای دکتر نخبوانی ، آقای دکتر استقامتی ، خانم دکتر شیرزاد- خانم دکتر ربیع زاده	

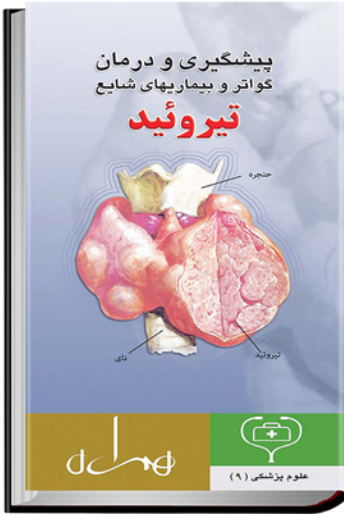
مجتمع بیمارستانی

امام خمینی (ره)

طرف قرار داد

با بیمه تکمیلی

آسیا نیست

عنوان کتاب:

پیشگیری و درمان گواتر و بیماری‌های شایع تیروئید

نویسنده:

اعظم قربانی

ناشر:

کتاب همراه

سال انتشار:

۱۳۸۱

موضوع:

در صفحات نخست این کتاب، ساختمان و عملکرد غده تیروئید تشریح می‌شود سپس مولف علل، علایم، روش‌های تشخیص، مراقبت، پیش‌گیری و درمان شایع‌ترین اختلالات مربوط به تیروئید را شرح می‌دهد. این اختلالات عبارتند از: کم‌کاری تیروئید، پرکاری تیروئید و گواتر *کتاب با مطالبی درباره غده تیروئید در دوران بارداری و بعد از زایمان و نیز سرطان تیروئید به پایان می‌رسد

گفتگو با مدیر کل بهداشت و سلامت مرکز خدمات حوزه‌های علمیه سراسر کشور

بیماران خاص و صعب‌العلاج

- ۲- اسکان بیماران جهت درمان در شهرهای قطب پزشکی تهران، شیراز و یزد.
- ۳- اردو های زیارتی - سیاحتی خانوادگی برای بیماران خاص و صعب‌العلاج.
- ۴- واریز کمک هزینه پوشینه برای بیماران نیازمند به پوشینه و فاقد مستمري
- ۵- تهیه اقلام و تجهیزات پزشکی مورد نیاز بیماران خاص و صعب‌العلاج نیازمند.
- ۶- سرکشی و تکریم از بیماران.
- ۷- حمایت های دارویی و درمانی در موارد خاص از طریق وام درمان و حمایت های مالی دیگر در حد مقدرات مرکز.
- ۸- لحاظ ضریب عنوان بیماری خاص و صعب‌العلاج در خصوص مبلغین بیمار خاص و صعب‌العلاج یا تکفل بیمار، در طرح هدفمندی.

معاونت سلامت و بیمه‌های مرکز خدمات حوزه‌های علمیه از سال ۱۴۰۰ نسبت به توسعه حمایت از بیماران خاص و صعب‌العلاج اقدام نموده است. در همین زمینه گفت و گویی داشتیم با آقای دکتر مهدی مهدوی متین مدیر کل بهداشت و سلامت مرکز خدمات حوزه‌های علمیه که ماحصل آن، در ذیل به صورت مختصر درج گردیده است.

لطفا خدماتی که معاونت سلامت در خصوص بیماران خاص و صعب‌العلاج ارائه می‌دهد را بیان فرمایید؟

ارکان فعالیت ها در ۳ عرصه می باشد آموزش سلامت به بیماران و در برخی از موارد خانواده آنها، برخی حمایت های مالی از بیماران نیازمند و مساعدت و حمایت های ویژه در مسیر درمان بیماران.

در این خصوص خدمات ذیل به بیماران مذکور ارائه می شود:

- ۱- در حال حاضر واریز کمک هزینه حمایتی از بیماران خاص و صعب‌العلاج نیازمند در حال انجام است.

چه خدمات و برنامه‌هایی در آینده برای بیماران خاص و صعب‌العلاج دارید؟

۱- حمایت‌های ویژه‌ای در خصوص هزینه‌سوند برای بیماران نیازمند در نظر گرفته شده است..

۲- تهیه بسته‌های آموزشی جهت بیماران و خانواده‌های ایشان برای بیمارانی که نیازمند این نوع آموزش‌ها می‌باشند.

۳- پایش سلامت بیماران خاص و صعب‌العلاج از دیگر خدماتی است که در آینده برای این بیماران در نظر گرفته شده است.

چه بیماری‌هایی جز بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج می‌باشند؟

در گام نخست لیست عناوین بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج از وزارت بهداشت، بهزیستی و سایر ارگان‌هایی که در این عرصه خدمت‌رسانی می‌کنند جمع‌آوری گردید و بعداز برگزاری جلسات هیات‌اندیشه‌ورز، چهار عنوان بیماری خاص، ۵۶ بیماری صعب‌العلاج و بیش از ۳۰۰ عنوان بیماری‌های نادر مصوب و به مراکز استانی ابلاغ شده است.

جامعه هدف بیماران خاص و صعب‌العلاج کدام گروه هستند؟

طلاب و روحانیون و خانواده آنها که نیازمند این خدمات باشند.

۲۷ الی ۳۰ اردیبهشت همایش مدیران مراکز خدمات حوزه های علمیه :
در این همایش مدیران مراکز خدمات در خصوص هم اندیشی
پیرامون مسائل و چالش های پیش روی خدمات مرکز به بحث،
گفتگو و تبادل نظر پرداختند.
حاضرین در این همایش از مباحث آموزشی و برگزاری کارگاه های
تخصصی نیز بهره مند شدند.

۳۱ خرداد ۱۴۰۲: با حضور آقای محمدعلی شریفی
نماینده مرکز خدمات حوزه های علمیه مراسم
اختتامیه جشنواره «ملی سرزمین جوان من»
در دانشگاه علوم پزشکی ایران برگزار و اهدای جوایز
به برگزیدگان انجام شد.

۱۰ تیر ۱۴۰۲: در جلسه هیئت مدیره مرکز خدمات
موضوع انعقاد قرارداد بیمه مازاد درمان روحانیون و
همچنین جداول تعهدات بیمه مازاد درمان با حضور
دکتر حدادی منش، معاون سلامت و امور بیمه ها و
دکتر نفری، معاون سرمایه انسانی و مالی مرکز خدمات،
مورد بررسی قرار گرفت.

جوانی جمعیت

فرزند کم‌تر
زندگی سخت‌تر

«وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاحِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ»

«اوست کسی که دریا را مسخر گردانید تا از آن گوشت تازه بخورید و پیرایه‌ای که آن را می‌پوشید از آن بیرون آورید و کشتی‌ها را در آن شکافنده می‌بینی و تا از فضل او بجویید و باشد که شما شکر باشید»

امام رضا علیه السلام

لَوْ اِقْتَصَدَ النَّاسُ فِي الْمَطْعَمِ لَاسْتَقَامَتِ اَبْدَانُهُمْ

مردم اگر حالت اعتدال و میانه‌روی را در خورد و خوراک رعایت می‌کردند

همیشه از بدنی سالم و تندرست برخوردار بودند

سایت مرکز خدمات حوزه های علمیه
Csis.ir

سایت طبوبی خانواده
sf.csis.ir

نشانی کانال ایتای مرکز خدمات حوزه های علمیه
Go2l.ir/CSIS_Eta

ارتباط با هیئت تحریریه در ایتا:
@salamsalamati۱۴۰۲

